

LBRIS

We know
books

Mikki Brammer

Traducere din engleză și note de
Anca Dumitrescu

**STORIA
BOOKS**

Prima dată când am văzut pe cineva murind aveam cinci ani. Domnul Hyland, educatorul meu de la grădiniță, era un bărbat vesel, plinuț, cu un scalp strălucitor și o față perfect rotundă, care îl făceau să semene perfect, mi se părea mie, cu o lună plină. Într-o după-amiază, eu și colegii mei stăteam turcește în fața lui, pe covorul aspru, captivați de felul teatral în care ne spunea povestea lui Peter Rabbit. Îmi amintesc cum coapsele lui groase se revărsau peste marginile scaunului de lemn pentru copii pe care stătea. Era mai aprins la față ca de obicei, dar cine nu se entuziasmează la poveștile palpitate ale lui Beatrix Potter?

Când povestea a ajuns în punctul culminant – momentul în care Peter Rabbit își pierde jacheta, fugind de maleficul domn McGregor –, domnul Hyland s-a oprit, ca și cum ar fi făcut o pauză menită să mărească suspansul. Îl priveam cu ochi mari, iar inimile ne băteau tare în piept în așteptarea următoarei scene. Dar în loc să continue povestea a scos un sunet asemănător cu un sughiț, ochii părând să-i iasă din orbite.

Apoi, ca un sequoia retezat de la rădăcină, s-a prăbușit la podea.

Cu toții am încremenit, privindu-l uluiți, neștiind dacă nu cumva iubitul nostru educator apela la o strategie dramatică mai sofisticată decât de obicei. După câteva minute în care nu s-a mișcat – iar ochii deschiși nici măcar n-au clipit –, toți copiii au început să țipe, cuprinși de panică.

Adică toți copiii în afară de mine.

M-am apropiat suficient de mult de domnul Hyland încât i-am auzit ultima suflare. În timp ce pe coridor se dezlănțuia

haosul și ceilalți educatori dădeau buzna în clasă, am stat lângă el, ținându-i mâna calm, și am privit cum ultimul licăr de lumină dispărea de pe chipul său.

În urma „incidentului”, grădinița a recomandat să merg la psihoterapie. Dar părinții mei, care erau cel puțin egocentriți, n-au observat nicio schimbare semnificativă în comportamentul meu. Mi-au luat o înghețată, m-au mângâiat pe cap și – gândindu-se probabil că fusesem mereu cam ciudată – au hotărât că eram bine.

Și, în cea mai mare parte, eram bine. De atunci însă n-am încetat nicio clipă să mă gândesc la ultimele cuvinte pe care domnul Hyland ar fi vrut să le spună, dacă acestea n-ar fi fost despre peripețiile unui iepuraș tare neastâmpărat.

În cei treizeci și unu de ani care au trecut de la moartea domnului Hyland n-am avut de gând să țin socoteala oamenilor pe care i-am văzut murind, dar subconștientul meu a fost un contabil conștiincios. Mai ales pentru că mă apropiam de o bornă destul de impresionantă: astăzi, numărătoarea a ajuns la nouăzeci și șapte.

Stăteam pe Canal Street privind stopurile mașinii funerare care își făcea loc în trafic. Precum un alergător care tocmai a predat ștafeta, îmi încheiasem misiunea.

Printre gazele de eșapament și amestecul înțepător de pește uscat și fructe de tamarind, simțeam încă în nări mirosul morții. Nu mă refer la mirosul unui cadavru în descompunere – nu am avut niciodată de-a face cu asta, pentru că am stat cu cei aflați pe patul de moarte doar în intervalul de timp în care plutesc la hotarul dintre această lume și cea de dincolo. Mă refer la celălalt miros, mirosul distinct al iminenței morții. E greu de descris, dar aduce cu acea trecere imperceptibilă de la vară la toamnă, când aerul e cumva diferit, cu toate că nu-ți dai seama de ce. Am învățat să disting acest miros de-a lungul anilor în care am fost moașă de moarte. Așa știam când cineva era pregătit pentru tranziția spre moarte. Și, dacă cei apropiați erau în preajmă, acum era momentul în care le spuneam că trebuie să-și ia rămas-bun. Dar astăzi nu era niciun apropiat în preajmă. Ați fi uimiți cât de des se întâmplă asta. De fapt, dacă n-aș fi fost eu, cel puțin jumătate dintre cei nouăzeci și șapte de oameni ar fi murit singuri. În New York trăiesc în jur de nouă milioane de oameni, dar este un oraș al oamenilor sin-

guri plini de regrete. Și e misiunea mea ca, în ultimele lor clipe, să fie mai puțin singuri.

Cu o lună în urmă, o asistentă socială mă recomandase lui Guillermo.

— Te avertizez că este un bătrân urâcios, plin de furie, îmi spusese ea la telefon.

Nu mă deranja, de obicei asta însemna doar că persoana respectivă se simte speriată, neiubită și singură. Așa că, la primele vizite, când Guillermo n-a catadicsit să mă bage în seamă, n-am luat-o personal. La a patra vizită însă, când am întârziat pentru că, din greșeală, m-am încuiat pe dinafară și n-am putut intra în apartamentul meu, m-a privit cu lacrimi în ochi, în timp ce mă așezam lângă patul său.

— Credeam că nu mai vii, a spus cu disperarea tăcută a unui copil uitat.

— Îți promit că asta nu se va întâmpla, i-am zis, ținându-i strâns mâna uscată între mâinile mele.

Și întotdeauna mă țin de cuvânt. Să ai grijă de un muribund în ultimele lui zile de viață este un privilegiu, mai ales dacă ești singurul om pe care îl are alături.

Când am părăsit garsoniera înghesuită a lui Guillermo, aflată în Chinatown, fulgii de zăpadă se roteau haotic în aer. Aș fi putut lua autobuzul spre casă, dar mi s-a părut mereu lipsit de respect să mă întorc la rutina vieții de zi cu zi imediat după ce un om și-a pierdut-o pe a sa. Îmi plăcea vântul înghețat care-mi biciuia obrajii în timp ce mergeam, îmi plăcea să privesc aburii care luau formă și apoi dispăreau cu fiecare dintre respirațiile mele – semn că eram încă aici, încă în viață.

Pentru cineva atât de obișnuit să se afle în prezența morții, mereu m-am simțit puțin în derivă după aceea. Un om era aici, printre noi, iar acum dispăruse. Unde, nu știam – eram în mare parte agnostică, ceea ce mă ajuta să fac loc diverselor credințe ale clienților mei. Oriunde s-ar fi aflat acum, speram că

Guillermo reușise să lase în urmă amărăciunea. Din câte am putut observa, nu avusese cea mai bună relație cu Dumnezeu. Pe perete, lângă patul lui, atârna un mic crucifix din lemn, iar pe lângă colțurile lui, tapetul îngălbenit se zdrelise. Dar Guillermo nu se uita niciodată spre el pentru a căuta alinare, ci îi arunca din când în când câte-o privire fugară, ca și cum ar fi vrut să evite ochii scrutători ai unei figuri autoritare. De cele mai multe ori, stătea cu spatele la el.

În cele trei săptămâni în care l-am vizitat pe Guillermo, am învățat pe de rost toate detaliile spațiului în care trăia. Stratul gros de praf de pe exteriorul singurei sale ferestre, care estompa lumina zilei, făcând din acea încăpere una adecvat de sumbră. Scârțâitul strident de metal pe metal pe care patul vechi îl scotea de fiecare dată când Guillermo își schimba poziția. Curentul care-ți îngheța sângele în vine și care venea de peste tot și de nicăieri. Foarte puținele obiecte din dulapurile de bucătărie – o cană, un bol, o farfurie –, care erau dovezile unei vieți solitare.

În aceste săptămâni, probabil că am schimbat cu Guillermo în total zece propoziții. N-am simțit nevoia să rostim mai multe. Întotdeauna îl las pe cel aflat pe patul de moarte să preia inițiativa, să hotărască dacă își dorește să-și petreacă ultimele zile stând de vorbă sau bucurându-se de liniște. Nu e nevoie să-și verbalizeze decizia – îmi dau seama singură. Trebuie doar să fiu calmă și atentă, să-i ajut să ocupe întregul spațiu, în timp ce străbat acele neprețuite ultime clipe de viață.

Cel mai important este să fii atent la suferința celuilalt. Și nu doar la suferința fizică a trupului care se apropie de sfârșit, ci și la suferința psihică ce vine odată cu privirea retrospectivă asupra vieții care se încheie și care poate că ar fi putut fi trăită altfel, mai bine. Să-i oferi celuilalt șansa de a fi înțeles, când se află în cea mai vulnerabilă stare a sa, este mult mai vindecător decât orice cuvânt. Și a fost o onoare să pot face asta – să-i privesc în ochi și să le cuprind întreaga suferință, s-o las să existe

pe deplin -, chiar și când tristetea era copleșitoare. Chiar și când mi se rupea inima privindu-i.

Căldura din apartamentul meu era aproape sufocantă în comparație cu garsoniera lui Guillermo. Mi-am dat jos paltonul și l-am pus peste mormanul de haine de iarnă din cuierul de lângă ușă. Cuierul a protestat, aruncându-mi pe jos haina de lână. Nu m-am obosit s-o ridic, spunându-mi - ca de fiecare dată când priveam dezordinea din casă - că o să mă ocup mai târziu de ea.

Ca să fiu sinceră, nu toată dezordinea îmi aparținea. Am moștenit de la bunicul meu acest apartament cu două dormitoare, aflat într-o zonă de invidiat. Tehnic vorbind, am fost trecută ca locatar al acestei case încă de când eram mică. A fost o mișcare foarte abilă din partea bunicului, care s-a asigurat astfel că nici cea mai stufoasă birocrație a imobiliarelor newyorkeze nu mă va putea priva de dreptul inalienabil la această proprietate cu chirie controlată. Timp de șaptesprezece ani am împărțit cu bunicul acest apartament situat la etajul trei într-o clădire din cărămidă care pare neglijată în comparație cu clădirile vecine din West Village, bine întreținute. Au trecut mai bine de treisprezece ani de la moartea bunicului, dar încă nu m-am încumetat să fac ordine în lucrurile lui. În schimb, mi le-am înghesuit pe-ale mele în spațiul limitat rămas disponibil. Deși îmi petrec zilele privind moartea în față, încă nu reușesc să accept că absența lui din viața mea este ireversibilă.

Suferința ne joacă astfel de feste: simți mirosul unui parfum cunoscut sau ți se pare că zărești în mulțime chipul celui dispărut și dintr-odată se desfac toate nodurile pe care le-ai legat în tine ca să te poți confrunta cu durerea pierderii.

Încălzindu-mi mâinile pe o cană de ceai Earl Grey, m-am așezat în fața bibliotecii bunicului, ticsită cu manuale de biologie, atlase prăfuite și romane de aventuri. Înghesuite printre ele, trei carnete zdrențuite ies în evidență nu atât prin aspect,

cât prin unicul cuvânt scris pe cotorul fiecăruia. Pe primul, REGRETE, pe al doilea, SFATURI, iar pe al treilea, CONFESIUNI. În afară de animalele mele de companie, acestea sunt lucrurile pe care le-aș salva dintr-un incendiu.

De când am început să lucrez ca moașă de moarte, am acest ritual de a nota ultimele cuvinte ale oamenilor înainte ca cea din urmă suflare să le părăsească trupul. De-a lungul anilor, am descoperit că adesea oamenii simt nevoia să spună ceva chiar înainte să moară, ceva important, de parcă și-ar da seama că este ultima șansă de a lăsa o urmă în această lume. De obicei, aceste ultime cuvinte trimit către una dintre cele trei categorii: lucruri pe care ar fi dorit să le facă altfel, lucruri pe care le-au învățat de-a lungul vieții sau secrete pe care sunt gata să le dezvăluie. Am considerat că datoria mea sacră este să nu las să se piardă aceste cuvinte, mai ales când doar eu mă aflam lângă suferind. Și, chiar și când nu eram singura de față, membrii familiei erau mult prea mistuiți de durere pentru a se gândi să noteze astfel de lucruri. Trăirile mele, în schimb, erau mereu bine ascunse.

Am pus deoparte cana de ceai și m-am ridicat pe vârfuri să iau din raft carnetul intitulat CONFESIUNI. Trecuse mult timp de când notasem ceva aici. În ultima vreme, pare că, ajunși la capătul vieții, toți oamenii sunt stăpâniți de regrete.

M-am cuibărit pe canapea și am răsfoit carnetul cu coperte de piele până am dat de o pagină albă. Cu scrisul meu mic, am trecut numele și adresa lui Guillermo, data de azi și confesiunea lui. Sincer, m-a luat prin surprindere: îl simțisem cum se stinge ușor-ușor și mă gândisem că nu mai era conștient. Dar apoi a deschis ochii și și-a pus mâna pe brațul meu. Un gest firesc, blând, ca și cum s-ar fi aflat în pragul ușii și dintr-odată și-ar fi amintit să-mi spună ceva.

— Când aveam unsprezece ani, din greșeală i-am omorât hamsterul surorii mele, a șoptit. Am lăsat ușa cuștii deschisă ca s-o enervez, iar el a dispărut. L-am găsit după trei zile strivit între pernele canapelei.

Imediat ce aceste cuvinte i s-au desprins de pe buze, trupul lui s-a lăsat cuprins de o ușurătate senină, de parcă ar fi plutit pe spate într-o piscină.

Apoi a murit.

În acea seară, cu toate animalele mele de companie cuibărite lângă mine, n-am putut să nu mă gândesc la acel hamster. George, bulldogul dolofan pe care l-am găsit în urmă cu șase ani scormonind prin tomberoane, își ținea acum botul umed pe genunchiul meu. Lola și Lionel, frații tărcăți pe care-i găsisem într-o cutie pe treptele bisericii de pe Carmine Street, făceau cu rândul, șerpuid printre gleznele mele. Atingerea blăunii lor mătăsoase mă alina.

Am încercat să nu mă gândesc dacă hamsterul a suferit. Sunt creaturi foarte fragile, deci probabil n-a fost nevoie de prea mult. Bietul Guillermo, să fie nevoit să poarte cu el acea vină timp de cincizeci de ani.

Am aruncat o privire pe telefonul meu, așezat pe brațul decolorat al canapelei. În afară de apelurile automate despre asigurări auto sau audituri false din partea Agenției de Administrare Fiscală, nu eram sunată decât când cineva voia să mă angajeze. Socializarea nu a fost niciodată o abilitate pe care să fi reușit s-o stăpânesc cu adevărat. Când ești singură la părinți și crescută de bunicul introvertit, înveți să te bucuri de propria companie. Nu e vorba că aveam ceva împotriva ideii de prietenie, doar că, dacă nu te apropii de nimeni, nu poți pierde pe nimeni. Iar eu pierdusem deja mult prea mulți oameni.

Cu toate acestea, uneori mă întrebam cum am ajuns în acel punct: aveam treizeci și șase de ani și întreaga mea viață nu am făcut altceva decât să aștept ca niște necunoscuți să moară.

Savurând parfumul de bergamotă al ceaiului, am închis ochii și mi-am lăsat corpul să se relaxeze pentru prima dată după câteva săptămâni bune. Să nu-ți lași niciodată emoțiile să transpară poate fi destul de extenuant, dar de-asta sunt

bună la ceea ce fac. E responsabilitatea mea să rămân mereu liniștită și echilibrată lângă clienții mei, chiar și când sunt speriați sau intră în panică și nu știu cum să se desprindă de lumea asta.

Pe măsură ce emoțiile au început să mi se dezmorească, m-am cufundat în pernele canapelei, lăsând greutatea tristeții să mi se așeze pe piept și o tângire să mi se strecoare în inimă.

Există un motiv pentru care știu că acest oraș e plin de oameni singuri.

Eu sunt unul dintre ei.

De obicei, după ultimele clipe cu cineva, îmi petrec următoarea zi ocupându-mă de îndatoririle domestice banale pe care le-am neglijat din cauza serviciului. Cum treburile casnice și plata facturilor par ne semnificative când cineva e pe moarte, rufele murdare strânse în trei săptămâni dădeau pe-a-fară în coșul pe care îl târam la subsol. Bunicul nu-mi oferise doar comoara rară a unui apartament cu chirie controlată, ci și pe cea a unuia cu spălătorie în imobil. Să mă scutească de povara newyorkeză de a face drumuri la spălătorie a fost unul dintre micile, dar infinitele gesturi prin care mi-a făcut viața mai ușoară.

Întorcându-mă de la subsol, m-am oprit la căsuța poștală, ca să o eliberez de presiunea maldărului de plicuri și cataloage care așteaptă mereu vizitele mele sporadice. Rareori primesc ceva demn de citit.

O voce groasă m-a strigat de pe la jumătatea scărilor:

— Ai fost din nou în vacanță, micuțo?

Mersul târșăit care însoțea vocea îmi era la fel de cunoscut ca vocea în sine. Leo Drake era un bărbat sprinten de cincizeci și șapte de ani când m-am mutat aici cu bunicul, la vârsta de șase ani, iar zecile de ani care-au trecut de-atunci abia dacă au lăsat vreo urmă asupra sa, cu excepția faptului că părul lui era acum mai cărunț, iar pasul elegant, un pic mai lent.

Era în continuare singurul meu prieten.

— Probabil că i-am putea spune și așa, am zis, așteptând să coboare ultimele câteva trepte. Deși aș prefera plaja spălătoriei.

Înalt, suplu, cu pomeți proeminenți, Leo devenise și mai elegant odată cu vârsta. Mă fascina cum preferințele vesti-

mentare ale persoanelor în vârstă aveau tendința de a rămâne incremenite într-o anumită epocă, de obicei în perioada în care avuseseră treizeci sau patruzeci de ani. Cel mai adesea, asta se întâmpla din cauza cumpătării – de ce să cumperi haine noi, când ai deja o mulțime –, dar de cele mai multe ori părea să fie rodul nostalgiei pentru ceea ce considerau a fi anii lor de glorie, când cea mai mare parte a vieții era în fața lor, și nu în urmă.

Stilul lui Leo era încă ferm ancorat în epoca costumelor atent croite din anii 1960: gulere geometrice apretate, revere ascuțite, batiste de buzunar fine din in și, la ocazii speciale, mult iubita pălărie de fetru. Nu-l văzusem niciodată nearanjat, chiar dacă mergea doar până la magazinul din colț ca să-și ia lapte. Probabil că așa fusese întotdeauna, încă de când lucra pe Madison Avenue. Deși la început fusese repartizat la sortarea corespondenței, asta nu i-a împiedicat ochiul atent să documenteze fiecare detaliu vestimentar al directorilor executivi din publicitate, pentru care el, ca bărbat de culoare, era în mare parte invizibil. Iar când, în sfârșit, a ajuns să aibă mijloacele financiare necesare, a imitat – și a rafinat – acel stil, care i-a devenit în cele din urmă marcă personală.

Astăzi, tot ce avea de făcut era să-și ridice corespondența, dar tot se îmbrăcase cu o cămașă elegantă, atent călcată, și pantalonii cu pense. În contrast izbitor cu pantalonii mei de trening și puloverul lălău. Dacă teoria mea era corectă, moștenirea mea vestimentară nu era promițătoare.

Leo a zâmbit timid în timp ce deschua cutia poștală.

— Când îmi acorzi revanșa?

Bunicul mă învățase să joc Mahjong de îndată ce am venit să locuiesc cu el. Mi-a luat patru ani să-l bat în cele din urmă: n-a vrut în niciun chip să mă lase să câștig, spunând că n-o să mă ajute cu nimic. În timp, am memorat toate mâinile speciale în jocul de Mahjong și am analizat cu atenție fiecare mișcare a bunicului, urmărind piesele pe care le puneau jos. Avea un singur gest care-l dădea de gol: se scărpină pe gât cu arătătorul

de la mâna dreaptă de fiecare dată când își dădea seama că e posibil să piardă. După ce am plecat la facultate, Leo a devenit adversarul lui obișnuit și apoi a continuat tradiția cu mine, când m-am mutat înapoi aici după moartea bunicului. Ne bucuram așadar de o rivalitate acerbă de mai bine de zece ani.

— Ce zici de duminica viitoare?

Aruncând un ochi peste mulțimea de plicuri, am observat unul singur care merita deschis: un cec de la familia unui bărbat cu leucemie, cu care lucrasem în urmă cu câteva luni. Asemenea lui Guillermo, și el părăsise această lume cu o amărăciune de neconsolat, care m-a marcat. Când am început să lucrez ca moașă de moarte, am încercat în mod naiv să-i fac pe oameni să se concentreze pe lucrurile pozitive din viața lor – toate lucrurile pentru care ar fi trebuit să fie recunoscători. Dar, când un om își petrece întreaga viață furios pe lume, moartea vine ca o ultimă lovitură nemiloasă. În cele din urmă, mi-am dat seama că nu era treaba mea să-i ajut să treacă peste acea realitate dacă ei nu-și doreau asta; trebuia, pur și simplu, să stau cu ei, să-i ascult, să le fiu martoră. Chiar dacă rămâneau nefericiți până la ultima suflare, măcar nu erau singuri.

— Așa rămâne, a spus Leo, scoțându-și pălăria imaginară. Asta, firește, dacă nu cumva primești o ofertă mai bună.

Deși era perfect conștient că nu am niciun fel de viață socială, Leo nu se putea abține să facă mici aluzii care sugerau contrariul. Știam că are intenții bune, dar nu reușea decât să mă facă să mă simt și mai ineptă. Nu m-am gândit niciodată că voi ajunge la treizeci și cinci de ani având în continuare un singur prieten. Asta e treaba cu singurătatea: nimeni n-o alege vreodată.

— Mulțumesc, i-am răspuns zâmbind. Dar nu cred că e niciun pericol să se întâmple asta.

— N-ai de unde să știi, nu? a zis, urcând către etajul doi. Apropo, ai auzit c-o să avem un nou vecin? Se mută săptămâna viitoare. Să sperăm că e mai vorbăreț decât cei dinainte.

Fir-ar să fie! Sperasem ca apartamentul de la etajul doi – unde până de curând a locuit un cuplu finlandez retras – avea să rămână gol mai mult timp. Spre deosebire de Leo, eu apreciasem că relația de vecinătate cu finlandezii se limita la înclinări politicoase din cap și saluturi scurte.

Leo avea darul de a afla bârfele din cartier înaintea tuturor. În timp ce urcam amândoi scările, m-a pus la curent cu toate picanteriile care-i ajunseseră la urechi de când vorbiseram ultima oară. Drama Airbnb din clădirea alăturată, divorțul urât din capul străzii, restaurantul scump închis pentru nerespectarea regulilor de igienă, după ce un șobolan sărise din toaletă în timp ce un client își făcea nevoile. Un adevărat *connoisseur* al conversației mărunte, Leo își petrecea mult timp plimbându-se pe străzile din cartier, vorbind cu oricine era dispus să schimbe câteva cuvinte. Mereu m-am întrebat cum de noi doi ne înțelegeam atât de bine. Clasica armonie a contrariilor, probabil.

Ușa apartamentului gol de la etajul doi era întredeschisă când am trecut pe lângă ea pe scările scârțâitoare. Prin crăpătura ușii am zărit numeroase cutii de vopsea puse pe podea și alături un trafalet în tăvița lui, gata să fie folosit în orice moment. În timp ce Leo continua să bârfească nestingherit, am simțit în stomac un fior de neliniște.

Noii vecini erau ceva inevitabil în New York și îndurasem pelerinajul multora. Dar, de fiecare dată când un necunoscut se muta în clădire, o resimțeam ca pe o intruziune personală. În spațiul meu. În rutina mea. În solitudinea mea. Însemna că trebuie să descifrez o nouă personalitate, să stabilesc noi ritualuri de salut, să mă adaptez la noi ciudățeni. Un nou vecin însemna imprevizibilitate.

Și urâsc surprizele.

Am aflat că părinții mei au murit în aceeași zi în care am aflat că porcii se tăvălesc în noroi pentru a se proteja de soare.

S-a întâmplat într-o zi de marți, la prânz, pe când eram în clasa întâi. Stăteam în curtea școlii rezemată de stejarul singuratic, ghemuită între două rădăcini noduroase care se întindeau pe pământ ca niște degete artritice. Ori de câte ori mi-o permitea vremea, acolo îmi petreceam cele mai multe pauze de masă, citind, în timp ce colegii mei se jucau zgomotos în apropiere. În acea zi eram cufundată într-o carte despre animale. Aproape că terminasem capitoul despre urșii panda, când am văzut-o pe doamna Lucas, directoarea, traversând locul de joacă și îndreptându-se spre mine. Cocul impunător se legăna în ritmul pasului ei hotărât și își ținea sacoul de poliester cu ambele mâini, având o aură de persoană importantă. Am simțit furnicături pe ceafă, de parcă mi s-ar fi plimbat pe piele o insectă, dar, când am vrut s-o alung cu mâna, nu era nimic acolo.

În urma doamnei Lucas, alcătuiind un V perfect, se aflau învățătoarea mea și psihoterapeuta școlii. Pentru că acel trio părea să aibă o misiune, mi-am pus calmă cartea în poală și am așteptat să ajungă sub ramurile stejarului.

— Clover, draga mea.

Tonul mios al doamnei Lucas mi s-a părut suspect: era acel ton pe care îl folosesc adulții când vor să cooperezi. S-a aplecat în față cu afectare, cu mâinile împreunate între genunchi, ca într-o rugă către pământ.

— Ai vrea, te rog, să vii cu noi până în biroul meu?

Le-am privit pe rând pe cele două femei care o flancau pe doamna Lucas și le-am observat zâmbetele sumbre. M-am întrebat dacă nu cumva făcusem ceva în ziua respectivă care cerea vreun soi de pedeapsă. Oare încălcasem din greșeală vreo regulă? Mă străduiam din răspuțeri să fiu cuminte. Oare uitasem să returnez o carte la bibliotecă? Simțindu-mă depășită numeric, am rămas ghemuită între rădăcinile copacului, recunoscătoare pentru îmbrățișarea lor protectoare.

— Aș vrea să rămân aici, sub copac, am spus, ușor încântată de micul meu act de sfidare. Încă nu s-a terminat pauza de prânz.

Doamna Lucas s-a încruntat.

— Da, înțeleg că vrei să te bucuri de aerul curat înainte să se facă prea frig, dar e ceva ce aș vrea să... ce am vrea să... discutăm cu tine și cred că ar fi mai bine să mergem înăuntru.

Mi-am calculat opțiunile. Doamna Lucas și bodyguardii ei îmbrăcați în bluze largi nu păreau să aibă de gând să mă lase în pace. Șovăind, m-am ridicat în picioare sceptică, mi-am scuturat jacheta și m-am îndreptat supusă către școală.

— Bravo, Clover, a spus doamna Lucas.

În biroul directoarei am fost nevoită să mă cocoț pe scaunul înalt de birou. În timp ce stăteam cu picioarele atârând la mare distanță de linoleumul de pe podea, arcurile îmbătrânite de sub șezutul de piele mă înțepau în coapsele sfrijite.

Trioul sumbru stătea în fața mea, schimbând priviri îndurerate, de parcă ar fi tras la sorti căreia dintre ele să-i revină neplăcuta sarcină. Se pare că psihoterapeuta trăsese paiul scurt. A inspirat adânc, gata să vorbească, apoi a făcut o pauză, parcă alegând alte cuvinte.

— Clover, a spus în cele din urmă, știu că părinții tăi au fost plecați în vacanță.

— În China, am adăugat conștiincioasă. De-acolo sunt urșii panda.